

Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport
Bedrijventerrein Baansteer-Noord te Purmerend

16 juni 2003

1349-54

ISBN 90-421-1167-4
Utrecht, Commissie voor de milieueffectrapportage.

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING.....	1
2. HOOFDPUNTEN VAN HET ADVIES.....	2
3. PROBLEEMSTELLING, DOEL EN BESLUITVORMING.....	2
3.1 Probleemstelling.....	2
3.1.1 Behoeft.....	3
3.1.2 Locatiekeuze.....	3
3.2 Doel.....	4
3.3 Besluitvorming.....	4
4. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN.....	5
4.1 Voorgenomen activiteit.....	5
4.1.1 Ruimtelijke onderlegger en externe ontsluitingsstructuur ...	5
4.1.2 Milieuzonering.....	6
4.1.3 Inrichting.....	6
4.1.4 Exploitatie.....	7
4.2 Alternatieven.....	8
4.3 Nulalternatief.....	9
4.4 Meest milieuvriendelijk alternatief.....	9
5. BESTAANDE MILIEUTOESTAND, AUTONOME ONTWIKKELING EN GEVOLGEN VOOR HET MILIEU	10
5.1 Bodem en water.....	11
5.2 Natuur.....	12
5.3 Landschap en cultuurhistorie.....	13
5.4 Verkeer en vervoer.....	14
5.5 Woon-, werk- en leefmilieu.....	14
6. VERGELIJKING VAN ALTERNATIEVEN.....	15
7. LEEMTEN IN INFORMATIE	16
8. EVALUATIEPROGRAMMA	16
9. VORM EN PRESENTATIE	16
10. SAMENVATTING VAN HET MER.....	17

1. INLEIDING

De gemeente Purmerend heeft het voornemen om een bedrijventerrein te ontwikkelen ten noorden van de bestaande bedrijventerreinen Baanstee-West en -Oost. Dit bedrijventerrein 'Baanstee-Noord' heeft een bruto-oppervlak van ongeveer 150 hectare en is bedoeld om te voldoen aan de regionale vraag naar ruimte voor bedrijvigheid. Het is gelegen in het noordelijke gedeelte van de Purmer met als begrenzing de Ringvaart, de middentocht en de provinciale weg N244¹.

Bij brief van de Gemeente Purmerend van 9 april 2003 is de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen over de richtlijnen voor het milieueffectrapport². De m.e.r.-procedure gaat van start met de kennisgeving van de startnotitie in Nieuwe Noordhollandse Courant van 10 april 2003³.

Dit advies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de m.e.r.⁴. De werkgroep treedt op namens de Commissie voor de m.e.r. en wordt verder in dit advies 'de Commissie' genoemd. Het doel van het advies is om aan te geven welke informatie het MER moet bevatten om het mogelijk te maken het milieubelang volwaardig in de besluitvorming mee te wegen.

De Commissie heeft kennis genomen van de inspraakreacties en adviezer⁵, die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen. In dit advies verwijst de Commissie naar een reactie wanneer deze naar haar oordeel:

- informatie bevat die in het MER opgenomen moet worden of die nader onderzocht moet worden, zoals informatie over specifieke lokale milieumstandigheden;
- belangrijke vragen en discussiepunten naar voren brengt, bijvoorbeeld over te onderzoeken alternatieven.

¹ De geplande verbreding van de N244 maakt geen deel uit van het initiatief. De Commissie adviseert de effecten van de verbreding (eventueel in de vorm van scenario's) als autonome ontwikkeling mee te nemen voor wat betreft de mobiliteitseffecten die samenhangen met het bedrijventerrein Baanstee-Noord.

² Zie bijlage 1.

³ Zie bijlage 2.

⁴ De samenstelling hiervan is gegeven in bijlage 3.

⁵ Bijlage 4 geeft hiervan een lijst.

2. HOOFDPUNTEN VAN HET ADVIES

De Commissie beschouwt de volgende punten als essentiële informatie in het milieueffectrapport. Dat wil zeggen dat het MER onvoldoende basis biedt voor het meewegen van het milieubelang in de besluitvorming, als de volgende informatie ontbreekt:

- een gedegen onderbouwing van de behoefteraming en de locatiekeuze;
- een beschrijving en effectenuitwerking van inrichtingsalternatieven vanuit twee invalhoeken, te weten:
 - *Intensief ruimtegebruik*, door het maximaliseren van de netto/bruto verhouding en het efficiënt gebruik van de ruimte op kavelniveau;
 - *Optimaliseren vanuit leefbaarheid en duurzaamheid* waarbij ingezet kan worden op de inpassing van het bedrijventerrein in de omgeving, het optimaliseren van de woon-, werk- en leefomgeving en het inpassen van duurzaamheidsaspecten op het bedrijventerrein;
- een goede en voor een brede doelgroep toegankelijke samenvatting.

3. PROBLEEMSTELLING, DOEL EN BESLUITVORMING

3.1 Probleemstelling

De Commissie heeft kennisgenomen van het feit dat het (ontwerp-)Streekplan Noord-Holland Zuid ten aanzien van Baansteer Noord geen concrete beleidsbeslissing bevat en dat de Strategische Integrale (Milieu)effectrapportage (SIER), vanwege het abstracte karakter, geen MER is dat voldoet aan de eisen zoals die gesteld zouden kunnen worden voor een bedrijventerrein zoals Baansteer Noord. Dat betekent dat daarmee de vaststelling van het bestemmingsplan het eerste besluit wordt dat daaraan wel voldoet⁶. Mede gezien het feit dat de locatiekeuze voor Baansteer Noord niet is gebaseerd op een locatie-MER⁷, is een gedegen onderbouwing van de behoefte naar aard en omvang van de voorziene bedrijvigheid, als ook van de locatiekeuze noodzakelijk. De informatie die reeds is gegeven in het Streekplan Noord-Holland Zuid en het MER-SIER kan hiervoor als basis worden gebruikt.

Een gedegen onderbouwing van de behoefte en de locatiekeuze is te meer noodzakelijk daar mogelijk sprake kan zijn van aantasting van de Stelling van Amsterdam. De Rijksplanologische Commissie stelt hieraan expliciete voorwaarden⁸.

⁶ Zie hiervoor de brief van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland aan B&W van Purmerend van 8 november 2002.

⁷ Dit ondanks het feit dat in het MER-SIER is aangegeven dat op het MER-SIER locatie-MERen zouden volgen.

⁸ Deze voorwaarden zijn weergegeven in een advies van de RPC aan de minister van VROM over het Streekplan Kennemerland.

3.1.1 Behoeft

Onderbouw in het MER de regionale⁹ behoefte aan bedrijventerrein, uitgesplitst naar de verschillende bedrijfscategorieën. Geef inzicht in de huidige situatie en behoefte-raming (in hectares per bedrijfscategorie) voor de komende 10-15 jaar. Gebruik hiervoor actuele prognoses voor economische ontwikkeling. Koppel deze gegevens waar relevant aan het beleidsmatig gewenste aantal arbeidsplaatsen per hectare.

Specificeer welke andere bestaande en/of geplande bedrijventerreinen in de regio van invloed kunnen zijn op de instroom van te vestigen bedrijven op Baanste-Noord. Geef in relatie tot het provinciale viersporenbeleid¹⁰ aan welke ruimte op deze bedrijventerreinen momenteel nog aanwezig is, met daarbij een schatting van de jaarlijkse uitgite per bedrijfscategorie voor de komende 10-15 jaar. Geef aan in hoeverre op deze terreinen nog herstructurerings- en intensiveringsoperaties mogelijk zijn¹¹. Geef tevens aan in hoeverre bedrijven uit de milieucategorieën 1 en 2 geweerd kunnen worden en ondergebracht kunnen worden in het bestaand stedelijk gebied, c.q. in in uitvoering zijnde plannen

Geef aan welk percentage bedrijven op Baanste-Noord zal bestaan uit uitgeplaatste bedrijven van elders binnen de regio. Ga in op de mogelijke (milieu-)voordelen van deze concentratiestrategie.

Onderbouw de gehanteerde netto/brutoverhouding die wordt gehanteerd en in welke mate deze spoort met de ambitie van de Gemeente Purmerend op het bedrijventerrein een intensiever ruimtegebruik te bewerkstelligen dan op vergelijkbare bedrijventerreinen elders¹².

3.1.2 Locatiekeuze

Onderbouw in het MER de locatiekeuze. Geef aan welke alternatieve locaties in gemeentelijk en regionaal verband zijn onderzocht. Geef de belangrijkste kenmerken van deze locaties en de (milieu)argumenten die uiteindelijk hebben geleid tot de keuze voor Baanste-Noord.

Beschrijf welke afspraken zijn gemaakt - bijvoorbeeld met de Provincie Noord-Holland - om te waarborgen dat de gewenste bedrijfstypen zich ook daadwerkelijk op bedrijventerrein Baanste-Noord vestigen en niet elders.

Geef aan in welke mate het herstellen van het evenwicht in de woon-werkbalans in Noord-Holland Zuid een rol heeft gespeeld bij de locatiekeuze. Beschrijf - door middel van vergelijkend onderzoek met de bedrijventerreinen Baanste-West en -Oost - in welke mate die balans daadwerkelijk beïnvloed wordt door de realisatie van nieuwe bedrijventerreinen¹³.

⁹ Betrek hierbij de regio Waterland, Zaandam, Beverwijk, Hoorn en Alkmaar.

¹⁰ Zie startnotitie, blz. 9.

¹¹ Hierdoor wordt inzicht gegeven in hoeverre het aanbod van bedrijventerrein aansluit bij de (regionale) behoefte.

¹² Zie blz. 16 van de startnotitie.

¹³ Zie hiervoor ook de inspraakreactie van de stichting Baanste-Noord NEE! (inspraakreactie nr. 3, bijlage 4).

3.2 Doel

Leid uit de probleemstelling een concrete en duidelijke omschrijving van het doel (of de doelen) af. Geef daarbij ook de doelen aan ten aanzien van milieubescherming en -verbetering. Vertaal de ambities (inhoudelijke uitgangspunten) genoemd in de startnotitie in concrete toetsbare doelstellingen. Hierbij kan – in het verlengde van de startnotitie – gedacht worden aan doelstellingen voor:

- het realiseren van de planologische en stedenbouwkundige samenhang met de bedrijventerreinen Baansteewest en -oost en met de bebouwing van Purmerend;
- het realiseren van een hogere milieukwaliteit en -duurzaamheid dan op Baansteewest;
- het realiseren van een intensiever ruimtegebruik qua bedrijvigheid dan op vergelijkbare bedrijventerreinen elders;
- het realiseren van een zoneringsplan van het terrein naar bedrijfscategorie;
- het realiseren van een inpassingszone tussen het bedrijventerrein en de omgeving, onder andere Kwadijk;
- de kwaliteitsborging van het bedrijventerrein op de langere termijn;
- instandhouding van een regionaal netwerk van leefgebieden voor voorkomende beschermde soorten.

Beschrijf de doelen zodanig, dat ze kunnen dienen voor de afbakening van te beschrijven alternatieven. Geef, met het oog op het volwaardig meewegen van het milieubelang in de besluitvorming, aan welke ruimte de gestelde doelen laten voor het ontwikkelen van alternatieven die gunstig zijn voor het milieu.

3.3 Besluitvorming

Geef kort aan welke randvoorwaarden en uitgangspunten (bijvoorbeeld ruimtelijke beperkingen en ontwikkelingsmogelijkheden, en grenswaarden voor emissies) gelden bij dit voornemen. Verwijs daarbij naar de beleidsnota's, (ontwerp-) plannen en wetten, waarin deze zijn of worden vastgelegd. De Commissie is van mening dat in ieder geval de randvoorwaarden en uitgangspunten voor het initiatief genoemd moeten worden die voortvloeien uit het Structuurschema Groene Ruimte – 2 en het Streekplan Noord-Holland Zuid.

Baansteewest-Noord wordt omringd door landschappelijk en ecologisch waardevolle gebieden. Geef, voor zover er sprake is van (mogelijke) beïnvloeding door het voornemen, in het MER het volgende aan:

- de ligging in de regio van de Vogel- en Habitatrichtlijngebieden¹⁴, alsmede op grond van welke natuurlijke habitats en soorten deze gebieden zijn gekwalificeerd en voor de Vogelrichtlijngebieden de aantallen per soort waarop het gebied is bepaald (1% norm);
- de ligging in de regio van de Ecologische hoofdstructuur en de provinciale uitwerking daarvan;
- de ligging en uitwerking van gemeentelijke ecologische structuren;

¹⁴ De Commissie denkt in dit verband bijvoorbeeld aan de Eilandspolder, het Wormer en Jisperveld en het Ilperveld. Een eco-corridor vanuit Wormer en Jisperveld en de zuidzijde van Eilandspolder loopt langs het Noordhollandskanaal richting Edam met gebruikmaking van de Ringvaart.

- de ligging van gebieden die (nog) geen wettelijke status hebben of in beleid zijn vastgelegd maar wel belangrijke natuurwaarden of potenties voor de ontwikkeling hiervan hebben, voor zover het voornemen op deze gebieden invloed kan hebben.

De hier gevraagde informatie is onder andere nodig voor het uitvoeren van een passende beoordeling ten behoeve van de Habitatrictlijn, het Structuurschema Groene Ruimte – 2 en de Flora en Faunawet.

Geef, voor zover er sprake is van (mogelijke) beïnvloeding door het voornemen, in het MER de ligging van de cultuurhistorische en archeologische waarden aan, en besteed aandacht aan de verplichtingen die voortvloeien uit de Nota Belvedere, het verdrag van Malta en de Monumentenwet. Besteed daarbij speciale aandacht aan de Stelling van Amsterdam, welke is geplaatst op de werelderfgoedlijst van de UNESCO.

Voor het voornemen moet een watertoets worden opgesteld. Neem in het MER de informatie op die nodig is voor het uitvoeren van de Watertoets¹⁵.

Geef aan dat het MER is opgesteld voor het opstellen van het bestemmingsplan. Beschrijf volgens welke procedure en welk tijdpad dit geschiedt en welke adviesorganen en instanties daarbij formeel en informeel zijn betrokken. Geef aan welke besluiten in een later stadium nog moeten worden genomen om de voorgenomen activiteit te realiseren.

4. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN

4.1 Voorgenomen activiteit

4.1.1 Ruimtelijke onderlegger en externe ontsluitingsstructuur

Beschrijf in het MER de hoofdstructuur van het plangebied en breng deze in kaart in relatie tot de ruimtelijke onderlegger en de externe ontsluitingsstructuur. Daarbij moet aan de orde komen:

- de geomorfologische, hydrologische, landschappelijke en cultuurhistorische structuren en patronen in het plangebied;
- de ontsluiting van het bedrijventerrein voor personen- en goederenvervoer. Schenk daarbij speciale aandacht aan de aansluiting van bedrijventerrein Baanstee-Noord op de N244;
- de aanwezigheid van boven- en ondergrondse infrastructuur, zoals bebouwing, verkaveling, hoogspanningsleidingen, leidingstraten, etc..

Geef de wijze aan waarop de ruimtelijke onderlegger en de externe ontsluitingsstructuur sturend zijn voor de inrichting van het terrein.

¹⁵ Zie hiervoor ook de inspraakreactie van het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (inspraakreactie nr. 6, bijlage 4).

4.1.2 Milieuzonering

Geef in het MER het type (categorie) bedrijven aan waarvoor bedrijventerrein Baanstee-Noord bedoeld is. Bepaal door middel van zonering een contour rondom het terrein c.q. de deelterreinen waarbuiten geen normen voor bijvoorbeeld geluid, externe veiligheid, stank- en lichthinder overschreden mogen worden. Geef daarbij de geluidbelasting weer op de dichtstbijzijnde bestaande en geplande woningen en andere gevoelige bestemmingen in en om het plangebied¹⁶. De milieudoelstelling kan daarbij per deelgebied (gebied met recreatie, natuurgebied, gebied met bestaande woon- en werkomgeving, te creëren gebieden voor wonen/werken) verschillen. Bij bepaling van de milieuzonering dient ook de bestaande bedrijvigheid op industrieterrein Baanstee-West en Baanstee-Oost en andere voorzieningen ingepast te worden.

Geef de wijze aan waarop de milieuzonering sturend is voor de inrichting van het terrein.

4.1.3 Inrichting

Indeling

Beschrijf in het MER de indeling van het plangebied en breng deze in kaart. Daarbij moeten aan de orde komen:

- de verdeling van de openbare en uitgeefbare ruimte;
- de verdeling bebouwd – verhard – groen – water;
- de positionering van de verschillende bedrijfstypen en bedrijfsgerelateerde functies (kinderopvang, horeca etc.);
- de interne ontsluiting;
- de landschappelijke en ecologische inpassing van het terrein in de omgeving.

Beschrijf de ligging¹⁷ en het ruimtebeslag van het geplande grond- en baggerdepot. Geef aan:

- welke klassen grond en bagger zullen worden opgeslagen;
- of het grond- en baggerdepot een lokale of een regionale functie heeft;
- of het grond- en baggerdepot een tijdelijke of permanente functie heeft.

Geef aan welke voorwaarden gecreëerd worden bij de indeling (en uitgifte) van het terrein teneinde (maximale) synergie tussen bedrijven te realiseren en het gebruik van grondstoffen, energie en water te minimaliseren.

Aanleg en bouwwerkzaamheden

Beschrijf in welke mate in het plangebied sprake zal zijn van vergraving en ophoging en op welke wijze rekening wordt gehouden met onomkeerbare aantastingen in de geomorfologie, hydrologie, landschap en cultuurhistorie. Geef aan hoe hergebruik van materialen (grondbalans, herkomst ophoogzand, bouwmaterialen en materialen in de grond-, weg- en waterbouw) zal worden bevorderd. Beschrijf:

¹⁶ De Stichting Baanstee-Noord NEE! vraagt daarbij expliciet aandacht voor de woningen in Kwadijk die gelegen zijn tussen de Ringvaart en het spoor (zie inspraakreactie nr. 3, bijlage 4).

¹⁷ De Commissie heeft tijdens het locatiebezoek kennis genomen van het feit dat een gedeelte van het depot is geprojecteerd buiten de rode contour. De Gemeente Purmerend heeft aangegeven dat met de Provincie Noord-Holland overlegd zal worden of dit mogelijk is.

- hoe het plangebied waterhuishoudkundig wordt ingericht (ontwatering en afwatering in relatie met de wijze van bouwrijp maken);
- in welke mate en op welke wijze – conform de richtlijnen Waterbeheer 21^e eeuw (vasthouden, bergen en afvoeren) – wordt gestreefd naar een duurzaam watersysteem, waarbij opvang, behandeling en wijze van afvoer van afvalwater- en hemelwaterstromen belangrijke aandachtspunten zijn;
- welke relatie er bestaat tussen de mate van ophoging van het terrein en de ruimte die gereserveerd moet worden voor waterberging;
- in welke mate en op welke wijze groenelementen, zoals bijvoorbeeld bos-sages, moerasstroken en sloten, zijn voorzien;
- welke voorzieningen worden getroffen om de gevolgen van calamiteiten voor het waterhuishoudingssysteem te beperken¹⁸;
- welke maatregelen worden getroffen om hinder te voorkomen tijdens de aanleg van het bedrijventerrein.

Ontsluiting

Behandel in het MER de gewenste ontsluiting van het gebied in samenhang met de te verwachten vervoersstromen. Geef inzicht in:

- de beoogde uitwerking voor vervoersmanagement (kanaliseren van werknemersstromen en goederenvervoer) en de lijnvoering en dienstverlening van het openbaar vervoer¹⁹ in relatie tot de interne wegenstructuur en de aansluiting op het bestaande wegennet;
- de ontsluitingsstructuur voor langzaam verkeer van zowel interne routes als de aansluiting op de bestaande utilitaire (woon-werk, woon-school) en recreatieve fietsroutenetwerken;
- de wijze waarop vervoer van gevaarlijke stoffen zal plaatsvinden (modaliteit, routes);
- welke maatregelen gericht op het bevorderen van de verkeersveiligheid en sociale veiligheid genomen worden, zoals wegafsluitingen voor autoverkeer.

4.1.4 Exploitatie

Realisatie en beheer

Ga in op de wijze waarop de realisatie van de doelstellingen en ambities zal worden gewaarborgd, ook tijdens het gebruik. Besteed daarbij aandacht aan:

- de wijze van uitgifte en acceptatie-/selectiecriteria en de wijze waarop in de uitgifte- en beheersfase de kansen voor samenwerking en synergie maximaal worden benut;
- de wijze waarop milieuvriendelijke bedrijfsinterne maatregelen worden gestimuleerd, gericht op het beperken van gebruik van grondstoffen, energie en water en het reduceren van emissies;
- de wijze waarop een ecologisch zo goed mogelijk functionerende, en landschappelijk zo aantrekkelijk mogelijke omgeving wordt gewaarborgd;
- de beheersorganisatie, oftewel de wijze waarop het beheer, beveiliging en overig parkmanagement van het bedrijventerrein wordt georganiseerd, ook op langere termijn.

Flexibiliteit en fasering

¹⁸ Bijvoorbeeld via compartimentering en het creëren van doorspoelmogelijkheden.

¹⁹ Geef aan op welk moment in de ontwikkeling van het bedrijventerrein er sprake zal zijn van openbaar vervoer.

Geef inzicht in de flexibiliteit van het plan. Hieronder wordt verstaan het vermogen om zonder aanzienlijke gevolgen voor het milieu tijdens de planfase, de gebruiksfase of de beheersfase in te spelen op veranderende maatschappelijke en economische behoeften. Door een goede fasering kunnen mogelijke negatieve effecten tijdens de aanlegfase, zoals een suboptimaal functionerend watersysteem, onvolledige benutting van de synergiemogelijkheden, congestie op aanvoerwegen die nog niet zijn verbreed en het onvoldoende aanwezig zijn van (draagvlak voor) openbaar vervoer, worden verminderd. Geef aan op welke wijze de fasering van aanleg en uitgifte zowel in ruimte als in tijd zal plaatsvinden²⁰ en op welke manier wordt gezorgd voor een afgerond geheel bij gedeeltelijke realisatie. Geef ook aan in hoeverre de gekozen structuur (ontsluiting, water, groen, uit te geven terreinen) geschikt is om wijzigingen in de genoemde behoeften op te vangen.

4.2 Alternatieven

Motiveer de keuze van de alternatieven, evenals de selectie van het voorkeursalternatief. In het MER zijn vooral de milieuarargumenten voor deze keuze van belang. Beschrijf, ten behoeve van een optimale onderlinge vergelijking, de milieueffecten de alternatieven volgens dezelfde methode en met hetzelfde detailniveau. Beschrijving van het meest milieuvriendelijke alternatief is verplicht.

In de startnotitie wordt buiten het nulalternatief en het meest milieuvriendelijke alternatief in feite slechts één inrichtingsalternatief uitgewerkt, dat direct ook het voorkeursalternatief is. Teneinde de meerwaarde van m.e.r. te vergroten, pleit de Commissie ervoor in het MER van meerdere inrichtingsalternatieven de (milieu-)effecten te beschouwen. De alternatieven moeten inzicht geven in de bandbreedte van de keuzes die gemaakt kunnen worden ten aanzien van de inrichting en exploitatie van Baansteer-Noord. De alternatieven kunnen daarom deels als 'archetypes' gekozen worden. Bij de ontwikkeling van het meest milieuvriendelijke alternatief en het voorkeursalternatief kunnen deze helpen te komen tot een afweging van de vele elementen.

Geadviseerd wordt twee inrichtingsalternatieven uit te werken vanuit de volgende invalshoeken:

- *Intensief ruimtegebruik*, door:
 - het maximaliseren van de netto/bruto verhouding, bijvoorbeeld door het achterwege laten van een groene dooradering op het bedrijventerrein;
 - het efficiënt gebruik van de ruimte op kavelniveau, bijvoorbeeld door het creëren van meerlagenbouw en parkeerplaatsen ondergronds of op daken;
- *Optimaliseren vanuit leefbaarheid en duurzaamheid*, waarbij ingezet kan worden op:
 - het maximaal inpassen van het bedrijventerrein in de omgeving, bijvoorbeeld door beperking van de bouwhoogte (eventueel in combinatie met ondergrondse bebouwing voor zover haalbaar in relatie tot bodem en water), handhaving van belangrijke zichtlijnen (eventueel in combinatie met

²⁰ In het Streekplan Noord-Holland Zuid wordt in dit verband gesproken over Baansteer-Noord 1^e fase (60 ha netto) en Baansteer-Noord 2^e fase (50 ha netto), te realiseren na 2010.

- realisatie van open water), afscherming door middel van beplanting en of begroeide taluds en handhaving van de bestaande slotenstructuur;
- het optimaliseren van de woon-, werk- en leefomgeving, bijvoorbeeld door het minimaliseren van de geluid-, geur- licht- en verkeershinder, het maximaliseren van de sociale en verkeersveiligheid en het eventueel toelaten van bedrijfsgerelateerde functies (kinderopvang, horeca, sportvoorzieningen, etc.) en eventueel grootschalige detailhandel (PDV/GDV);
 - het inpassen van duurzaamheidsaspecten, bijvoorbeeld door het beperken van het gebruik van grondstoffen, energie en water, het toepassen van duurzame energiebronnen²¹, het inzetten van collectief en openbaar vervoer²² en het creëren van aantrekkelijke fietsroutes.

Werk oplossingen uit die maximaal tegemoet komen aan de verschillende invalshoeken. Geef aan welke preventieve en mitigerende maatregelen deel uitmaken van de verschillende alternatieven.

4.3 Nulalternatief

Als het mogelijk is om de doelen van de initiatiefnemer te realiseren zonder dat de voorgenomen activiteit – of een vergelijkbare activiteit – wordt uitgevoerd, is er een reëel nulalternatief. Beargumenteer op basis van de behoefte-raming en de locatiemogelijkheden elders de realiteit van een nulalternatief in het MER. Indien beargumenteerd kan worden dat er geen sprake is van een reëel nulalternatief, kan volstaan worden met het beschrijven van de huidige situatie plus de autonome ontwikkeling als referentie voor de beoordeling van de optredende effecten.

4.4 Meest milieuvriendelijk alternatief

Het meest milieuvriendelijke alternatief (mma) moet uitgaan van de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming en of verbetering van het milieu en binnen de competentie van de initiatiefnemer liggen. Het verwachte draagvlak of een eerder vastgelegd budget mogen geen argumenten zijn om oplossingsrichtingen met belangrijke milieuvoordelen buiten beschouwing te laten bij de ontwikkeling van een mma.

Ontwikkel het mma op basis van de inzichten van de eerdergenoemde alternatieven per thematische invalshoek om te komen tot een inrichting en exploitatie die zo goed mogelijk scoren op ruimtegebruik, leefbaarheid en duurzaamheid. Maak inzichtelijk waar conflicterende situaties optreden en maak vervolgens een beargumenteerde keuze.

²¹ De commissie heeft kennisgenomen van het voornemen van de Gemeente Purmerend te onderzoeken welke mogelijkheden in dit verband geboden worden door plaatsing van windmolens, het toepassen van warmtekrachtcentrales op biomassa, het gebruik van 'road energy' en het gebruik van de stadsverwarming.

²² Onderzoek daarbij de mogelijkheden het bedrijventerrein aan te sluiten op bestaande bus- en spoorverbindingen.

5. BESTAANDE MILIEUTOESTAND, AUTONOME ONTWIKKELING EN GEVOLGEN VOOR HET MILIEU

Beschrijf de bestaande toestand van het milieu in het studiegebied, inclusief de autonome ontwikkeling hiervan, als referentie voor de te verwachten milieueffecten. Versta daarbij onder de autonome ontwikkeling de toekomstige ontwikkeling van het milieu, zonder dat de voorgenomen activiteit of een van de alternatieven wordt gerealiseerd. Ga bij deze beschrijving uit van ontwikkelingen van de huidige activiteiten in het studiegebied en van reeds genomen besluiten over nieuwe activiteiten²³. Gebruik hiervoor verschillende scenario's als niet zeker is of bepaalde ingrijpende activiteiten – bijvoorbeeld de verbreding van de N244 - zullen doorgaan of niet.

Geef het plan- en studiegebied op kaart aan. Het plangebied is het gebied waarop het initiatief betrekking heeft, inclusief bijbehorende infrastructuur en inpassingszones. Het studiegebied omvat de locatie Baansteede-Noord en de omgeving daarvan, voor zover daar effecten van de voorgenomen activiteit kunnen gaan optreden. Per milieuaspect (lucht, bodem, water, geluid, enz.) kan de omvang van het studiegebied verschillen. Geef op kaart ook een overzicht van de in het studiegebied gelegen gevoelige gebieden en objecten zoals – Habitatrictlijngebieden, de Provinciaal Ecologische Hoofdstructuur (PEHS) en de Stelling van Amsterdam. Geef op kaart aan en beschrijf de aard en omvang van alle (bestaande of geplande) geluidsgevoelige bestemmingen in het studiegebied. Beschrijf het bestaande geluidsniveau inclusief de autonome ontwikkeling daarvan (met autonome groei en/of sanering) conform het gevraagde in hoofdstuk 5.4.

Neem bij de beschrijving van de milieugevolgen de volgende algemene richtlijnen in acht:

- beschrijf de gevolgen voor het milieu in termen van aard, omvang, reikwijdte, mitigeerbaarheid en compenseerbaarheid;
- beschrijf de gevolgen voor het milieu waar mogelijk en zinnig zo kwantitatief mogelijk;
- beschrijf de gevolgen van zowel de aanlegfase als de gebruiksfase;
- ga in op cumulatie van effecten met bijvoorbeeld de bedrijventerreinen Baansteede-West en -Oost;
- ga naast de negatieve effecten ook in op mogelijke positieve effecten.

Geef in het MER inzicht in (de bandbreedte van) de milieueffecten bij de verschillende inrichtingsalternatieven.

²³ In deze zin is het niet gewenst uit te gaan van het planjaar 2010 als ijkpunt, zoals gemeld in de startnotitie (blz. 15).

5.1 Bodem en water

Bestaande toestand en autonome ontwikkeling

Geef in het MER inzicht in:

- de bodemopbouw en hoogteligging. Geef daarbij aandacht aan eventuele bijzondere geomorfologische gebiedskenmerken;
- de (geo)hydrologische gesteldheid:
 - het grondwatersysteem (met name de variatie in grondwaterstanden in ruimte en tijd, de grondwaterstroming (richting, snelheid, herkomst), en het optreden van kwel en infiltratie);
 - het oppervlaktewatersysteem (met name waterlopen, stroomrichting bij aan- en afvoer, peilen of peilvlakken en de relatie met de omgeving);
- de kwantiteit en kwaliteit van de bodem en het grond- en oppervlaktewater (nutriënten, zware metalen, bestrijdingsmiddelen, zoutgehalte);
- de locaties waar eventueel sprake is van bodemverontreiniging en de saneringsnoodzaak daarvan;
- de waterhuishoudkundige functies die aan het grond en oppervlaktewatersystemen in het plangebied zijn toegekend.

Milieueffecten

Geef in het MER inzicht in de effecten van:

- het bouwrijp maken (ophoging, ontwatering, toename verhard oppervlak en inrichten van het terrein) op de geomorfologische gebiedskenmerken, bodemopbouw en waterhuishouding. Besteed wat betreft de waterhuishouding specifiek aandacht aan de effecten op:
 - de verandering in waterbergend vermogen en wateroverlast;
 - het oppervlaktewatersysteem en het daarvoor benodigde ruimtebeslag;
 - de grond- en oppervlaktewaterkwaliteit en de benodigde zuiveringscapaciteiten. Ga daarbij ook in op de mogelijke gevolgen van het grond- en baggerdepot voor de grond- en oppervlaktewaterkwaliteit;
 - de grondwaterstand en het stromingspatroon van grond en oppervlaktewater;
 - de infiltratie en kwelsituatie van het plangebied;
 - de benodigde hoeveelheid inlaatwater bij droge perioden en de berging en afvoer bij natte perioden en in perioden met extreme wateroverlast, inclusief de benodigde maalcapaciteiten;
- op de waterhuishoudkundige wisselwerking tussen het bedrijventerrein en de omliggende polders;
- calamiteiten (bijvoorbeeld brand, bluswater) op de kwaliteit van de bodem en het grond- en oppervlaktewater, en eventueel te treffen voorzieningen om effecten te beperken.

5.2 Natuur

Bestaande toestand en autonome ontwikkeling

Beschrijf de ecologische netwerkrelaties in de regio²⁴, en de plaats / functie daarin van het studiegebied.

Identificeer, binnen de soorten die beschermd zijn conform de Flora- en Faunawet, de doelsoorten die voorkomen in het studiegebied en die worden beïnvloed door de voorgenomen activiteit²⁵, zoals bijvoorbeeld de grutto. Beschrijf voor deze doelsoorten:

- de kenmerken van de doelsoort:
 - het voorkomen van het aantal individuen/paren²⁶ en voor planten de omvang van de standplaats;
 - de mate van bedreiging van de doelsoort in Nederland. Maak voor het bepalen van de mate van bedreiging gebruik van de Rode Lijstcategorïën. Deze informatie is nodig om de ernst van de potentiële gevolgen (voor een populatie) te kunnen bepalen;
 - de mate van bescherming (Nederlandse en internationale wet- en regelgeving). Deze informatie is nodig om indien mogelijk de gevolgen voor de populatie te kunnen toetsen;
- de kenmerken van de populatie (alléén voor die doelsoorten waarover wetenschappelijk gegevens beschikbaar zijn):
 - de grootte, verspreiding en dichtheid van de populatie in het studiegebied;
 - de functie en kwaliteit van de habitat(s) van de populatie (o.a. voedselvoorziening voor diersoorten);
 - de mate van uitwisseling van deze populatie met andere populatie(s);
 - de betekenis van deze populatie voor het behoud van de soort in Nederland. Deze informatie is nodig om te kunnen bepalen hoe ernstig het mogelijke verlies van een (deel)populatie is voor het voortbestaan van de soort (in Nederland).

Gebruik voor het beschrijven van de autonome ontwikkeling de verandering van de populatiegrootte over de afgelopen jaren (historische trend).

Beschrijf in het MER voor de beschermde natuurgebieden en voor gebieden die (nog) geen wettelijke status hebben of in beleid zijn vastgelegd, maar wel belangrijke natuurwaarden of potenties voor de ontwikkeling hiervan hebben, het volgende:

- de natuurdoeltypen die zijn vastgelegd in vigerend beleid of die men wil realiseren en een beknopte ecologische beschrijving hiervan;
- de randvoorwaarden (zowel abiotische als biotische) zoals benoemd in het Handboek Natuurdoeltypen en die nodig zijn voor het behoud of de ontwikkeling van deze natuurdoeltypen.

²⁴ Denk daarbij bijvoorbeeld aan de relatie tussen Wormer en Jisperveld en het IJsselmeer.

²⁵ In het Handboek Natuurdoeltypen, LNV 2001 staan alle doelsoorten en natuurdoeltypen.

²⁶ In de inspraakreactie van VOF Klaasse Bos wordt bijvoorbeeld gewezen op het feit dat het plangebied van oudsher een gebied is rijk aan uilen en weidevogels (zie inspraakreactie nr. 5, bijlage 4).

Milieugevolgen

Beschrijf de effecten van realisatie van het bedrijventerrein op het netwerk van leefgebieden.

Geef voor elke (geselecteerde) doelsoort aan:

- de verandering in aantal;
- de kans op het verdwijnen, uitsterven of verschijnen van een populatie in het studiegebied²⁷. Dit kan kwalitatief worden beoordeeld. Indien die kans zeer groot is zal ook voor de populatie(s) waarmee uitwisseling plaatsvindt een inschatting van deze kans moeten worden gemaakt. Indien er een kans bestaat op het verdwijnen of uitsterven moet worden aangegeven wat dit betekent voor het behoud van de soort in Nederland;
- of de 1% norm²⁸ van een soort op grond waarvan het gebied is geselecteerd als Vogelrichtlijngebied wordt overschreden.

Ga specifiek in op de gevolgen voor doelsoorten van het grond- en baggerdepot, dit in verband met de aantrekkende werking die het depot zal hebben op meeuwen²⁹.

Geef voor de natuurdoeltypen de verandering aan die naar verwachting zal gaan optreden in oppervlakte en kwaliteit van de natuurdoeltypen.

Beschrijf waar en in welke mate mitigerende en/of compenserende maatregelen zullen worden getroffen.

5.3 Landschap en cultuurhistorie

Bestaande toestand en autonome ontwikkeling

Beschrijf in het MER de landschappelijke, cultuurhistorische en archeologische waarden in de het studiegebied³⁰, alsmede hun betekenis en relatieve zeldzaamheid. Ga daarbij in op de karakteristieke landschappelijke structuur en maat (openheid, zichtlijnen) van het gebied en de aanwezige bebouwings- en beplantingselementen.

Milieueffecten

Beschrijf de gevolgen voor de aanwezige landschappelijke en cultuurhistorische waarden in het studiegebied. Geef de visueel-landschappelijke gevolgen aan via bijvoorbeeld perspectieftekeningen of fotomontages vanuit enkele gezichtspunten. Geef daarbij speciale aandacht aan de schootsvelden van de forten behorende bij de Stelling van Amsterdam. Beschrijf de effecten op het landschapsecologisch systeem als gevolg van ruimtebeslag, ophoging, versnippering en verdroging en verstoring door geluid en licht. Geef aan hoe de landschapsbepalende elementen worden ingepast en hoe deze, waar mogelijk, functioneel worden versterkt.

²⁷ Alléén voor die doelsoorten waarvoor wetenschappelijke informatie op populatieniveau beschikbaar is.

²⁸ Dat wil zeggen: 1% van de West-Europese populatie komt een bepaalde tijd van het jaar voor in het studiegebied.

²⁹ Zie hiervoor ook de inspraakreactie van de Stichting Baansteer-Noord NEE! (inspraakreactie nr. 3, bijlage 4).

³⁰ Denk daarbij bijvoorbeeld aan de Purmer als een voorbeeld van een open en geheel vlak polderlandschap en aan de Stelling van Amsterdam die op de Werelderfgoedlijst van de UNESCO is geplaatst.

5.4 Verkeer en vervoer

Geef in het MER inzicht in:

- de interne ontsluiting van het bedrijventerrein;
- de veranderingen in verkeers- en vervoersbewegingen op ontsluitende wegen en het onderliggende wegennet³¹, met daarbij:
 - de herkomst en omvang van het personen- en vrachtverkeer;
 - de wegen en routes waarvan dit verkeer gebruik zal maken;
 - de tijdstippen (dag/nacht, dagen in de week) waarop deze wegen en routes gebruikt zullen worden;
 - de mate van congestie³² en/of sluipverkeer die zal gaan optreden;
- de omvang van en de gebruikte routes voor fietsverkeer en openbaar vervoer;
- de bereikbaarheid van de boerenbedrijven ten noorden van Baanste-Noord³³;
- de aard en omvang van het transport van gevaarlijke stoffen en de te verwachten effecten op de externe veiligheid en tevens de mogelijkheden om de veiligheidsrisico's te verminderen;
- de gevolgen van een fasegewijs realiseren van de verkeersinfrastructuur en de effecten daarvan op hinder, verkeersdoorstroming en verkeersveiligheid.

5.5 Woon-, werk- en leefmilieu

Bestaande toestand en autonome ontwikkeling

Geef in het MER inzicht in:

- de geluidscontouren (gerelateerd aan de bestaande normen) als gevolg van bedrijfs- en verkeerslawaaï en het aantal huidige en geprojecteerde woningen binnen die contouren³⁴.
- de luchtkwaliteit en de daarbij optredende hinder en/of gezondheidseffecten, waarbij het gaat om de parameters die relevant zijn voor verkeer en de te verwachten bedrijfstypen;
- de veiligheidscontouren (plaatsgebonden risico) rondom de bestaande bedrijventerreinen Baanste-West en -Oost;
- de mate waarin sprake is van knelpunten in de bereikbaarheid (woonwerkverkeer), verkeersveiligheid³⁵, sociale veiligheid en externe veiligheid.

Milieugevolgen

Beschrijf de gevolgen voor het woon- en leefmilieu niet alléén vanuit het perspectief van het nieuwe bedrijventerrein maar ook vanuit het perspectief van de huidige bewoners in de directe omgeving ervan. Geef in het MER inzicht in:

- de gevolgen door de toename van het wegverkeer³⁶ en bedrijfsactiviteiten op de geluidscontouren en het aantal geluidsbelaste woningen;

³¹ De wijze waarop de prognoses zijn gemaakt dient in het MER (of een bijlage daarvan) te worden aangegeven.

³² Bijvoorbeeld op de N244, de N247 en op de rotonden en op- en afritten bij de A7.

³³ Zie hiervoor ook de inspraakreacties nr. 4 en 5 (bijlage 4).

³⁴ De cumulatieve geluidsbelasting van de (gevoelige) functies en gebieden, waarbij de gecumuleerde geluidsbelasting van de verschillende categorieën geluidsbronnen kan worden weergegeven in een milieukwaliteitsmaat, zoals omschreven in de publicatiereeks van DGM, verstoring 4a (september 1993);

³⁵ Bijvoorbeeld ten aanzien van het fietsverkeer.

- de toename van de geluidsbelasting op gevoelige functies en gebieden³⁷;
- de te verwachten geluids-, trilling- en stofoverlast tijdens de aanlegfase;
- de effecten op de luchtkwaliteit en de daarbij te verwachten hinder en gezondheidseffecten³⁸. Geef speciale aandacht aan de emissies als gevolg van het grond- en baggerdepot die tot geurhinder kunnen leiden;
- de toename van activiteiten met gevaarlijke stoffen en de gevolgen daarvan voor het plaatsgebonden risico (externe veiligheid);
- de toename of afname van de bereikbaarheid en verkeersveiligheid;
- de gevolgen voor bestaande en geplande woningen, (agrarische) bedrijven en andere functies in en om het plangebied. Hierbij kan gedacht worden aan gewijzigd uitzicht en waterpeil, kavelverkleining, onteigening en/of sloop;
- de beleving voor bewoners, recreanten, werknemers en bezoekers zoals:
 - de veranderingen in de openheid van het landschap (bouwdichtheden en -hoogten);
 - het verdwijnen of aanpassen (ook in positieve zin) van fiets-/recreatieve routes;
 - de visuele en lichthinder;
 - de barrièrewerking van het bedrijventerrein en de bijbehorende infrastructuur;
 - de sociale veiligheid;
- de bijdrage die het bedrijventerrein kan leveren aan het stedelijk functioneren van Purmerend, bijvoorbeeld door het aanbieden van specifieke winkel-, uitgaans- en of sociaal-culturele voorzieningen.

6. VERGELIJKING VAN ALTERNATIEVEN

De milieueffecten van de voorgenomen activiteit en de alternatieven (inclusief mma) moeten onderling én met de referentie worden vergeleken. Doel van de vergelijking is inzicht te geven in de mate waarin, dan wel de essentiële punten waarop, de positieve en negatieve effecten van de voorgenomen activiteit en de alternatieven verschillen. Vergelijking moet bij voorkeur op grond van kwantitatieve informatie plaatsvinden. Bij de vergelijking moeten de doelstellingen en de grens- en streefwaarden van het milieubeleid worden betrokken.

³⁶ De geluidhinder dient aangegeven te worden voor die wegen waar sprake is van een intensiteitstoename van > 30% of een intensiteitsafname van > 20%

³⁷ In het MER moeten de equivalente geluidsniveaus (L_{Aeq}) en de piekniveaus (alléén voor industriële geluidsbronnen) in de dag-, avond- en nachtperiode ter hoogte van geluidsgevoelige bestemmingen worden aangegeven. Daarbij moeten de deelbijdragen van de oorzakelijke geluidsbronnen worden gespecificeerd. Bij meerdere beïnvloede geluidsgevoelige bestemmingen kan het zinvol zijn om tevens op de kaart de geluidsc contouren weer te geven in stappen van 5 dB(A), bijvoorbeeld 40, 45, 50, 55 en 60 dB(A). Op deze manier kan inzicht worden gegeven in het aantal gehinderden per alternatief (of variant) op basis van het aantal woningen binnen deze schillen.

³⁸ De beoordeling van de concentraties aan luchtverontreinigende stoffen moet plaatsvinden aan de hand van grenswaarden voor de immissies van NO₂ en fijn stof (PM₁₀). Voor deze stoffen moet 1) op kaart worden aangegeven in welk gebied (landelijke gebied) en op welke plaatsen (stedelijk gebied) de jaargemiddelde grenswaarde van 40 µg/m³ wordt overschreden. Ook de hoogste waarde binnen dit gebied moet worden aangegeven, zowel voor NO₂ en fijn stof; 2) op kaart worden aangegeven in welk gebied (landelijk gebied) en op welke plaatsen (stedelijk gebied) de jaargemiddelde concentratie van 30 µg/m³ wordt overschreden (alléén voor PM₁₀; de waarde van 30 µg/m³ jaargemiddeld is een benadering voor de 50 µg/m³ die maximaal 35 dagen per jaar overschreden mag worden) en 3) het aantal woningen en gevoelige bestemmingen (voor PM₁₀), dan wel het totaal oppervlak bebouwd gebied (voor NO₂) dat zich in dit gebied bevindt, worden aangegeven.

Hoewel dit geen verplicht deel van het MER uitmaakt, beveelt de Commissie aan een indicatie te geven van de kosten van de verschillende alternatieven.

7. LEEMTEN IN INFORMATIE

Het MER moet aangeven over welke milieuaspecten geen informatie kan worden opgenomen vanwege gebrek aan gegevens. Deze inventarisatie moet worden toegespitst op die milieuaspecten, die (vermoedelijk) in verdere besluitvorming een belangrijke rol spelen. Op die manier kan worden beoordeeld, wat de consequenties moeten zijn van het gebrek aan milieuinformatie.

Beschreven moet worden:

- welke onzekerheden zijn blijven bestaan en wat hiervan de reden is;
- in hoeverre op korte termijn zou kunnen worden voorzien in de leemten in informatie;
- hoe ernstig leemten en onzekerheden zijn voor het te nemen besluit.

8. EVALUATIEPROGRAMMA

De gemeente Purmerend moet bij het opstellen van het bestemmingsplan aangeven op welke wijze en op welke termijn een evaluatieonderzoek verricht zal worden om de voorspelde effecten met de daadwerkelijk optredende effecten te kunnen vergelijken en zo nodig aanvullende mitigerende maatregelen te treffen. Het verdient aanbeveling, dat de zij in het MER reeds een aanzet tot een programma voor dit onderzoek geeft, omdat er een sterke koppeling bestaat tussen onzekerheden in de gebruikte voorspellingsmethoden, de geconstateerde leemten in kennis en het te verrichten evaluatieonderzoek.

9. VORM EN PRESENTATIE

Bijzondere aandacht verdient de presentatie van de vergelijkende beoordeling van de alternatieven. De onderlinge vergelijking dient bij voorkeur te worden gepresenteerd met behulp van tabellen, figuren en kaarten. Voor de presentatie beveelt de Commissie verder aan om:

- het MER zo beknopt mogelijk te houden, onder andere door achtergrondgegevens (die conclusies, voorspellingen en keuzen onderbouwen) niet in de hoofdtekst zelf te vermelden, maar in een bijlage op te nemen;
- een verklarende woordenlijst, een lijst van gebruikte afkortingen en een literatuurlijst bij het MER op te nemen;

De Commissie acht het kaartmateriaal zoals gepresenteerd in de startnotitie van onvoldoende kwaliteit. De ligging van het plangebied en haar relatie met gevoelige bestemmingen en objecten is onvoldoende duidelijk gemaakt. Voor een goede leesbaarheid is het gewenst om de problematiek waarop het MER zich richt, alsmede (de ruimtelijke consequenties van) de verschillende inrichtingsalternatieven, door middel van kaartbeelden en fotomontages inzichtelijk te maken. Daarbij wordt aanbevolen recent kaartmateriaal te gebruiken, topografische namen goed leesbaar weer te geven en een duidelijke legenda toe te voegen.

10. SAMENVATTING VAN HET MER

De samenvatting is het deel van het MER dat vooral wordt gelezen door besluitvormers en insprekers en het verdient daarom bijzondere aandacht. Het moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER. Daarbij moeten de belangrijkste zaken zijn weergegeven, zoals:

- de voorgenomen activiteit en de alternatieven;
- de belangrijkste effecten voor het milieu bij het uitvoeren van de voorgenomen activiteit en de alternatieven;
- de vergelijking van de alternatieven en de argumenten voor de selectie van het mma en het voorkeursalternatief;
- belangrijke leemten in kennis.